

**UCHWAŁA NR IV/14/2014
RADY GMINY MALECHOWO**

z dnia 30 grudnia 2014 r.

**w sprawie uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla
Gminy Malechowo na rok 2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) Rada Gminy Malechowo uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Malechowo na rok 2015 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Jolanta Kieres

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE MALECHOWO NA 2015 ROK

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest kontynuacją zadań realizowanych na terenie gminy Malechowo w 2014r i w latach poprzednich. Jest aktem prawnym w dziedzinie profilaktyki, stanowi spis działań w obszarze zagrożeń społecznych jakim są uzależnienia do realizacji w 2015 roku.

Wstęp

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ma na celu kontynuowanie działań zmierzających do ograniczenia uzależnień od alkoholu. Kluczowym aktem prawnym na podstawie, którego prowadzona jest realizacja wskazanych działań, jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Mając na względzie wagę problemu oraz zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu ustala się na rok 2015 następujące kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji w tym zakresie.

Kierunki działania i sposób realizacji:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej oraz udzielanie pomocy prawnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu.

Na mocy art. 21 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w placówkach lecznictwa odwykowego i jest bezpłatne.

Gminny program obejmuje następujące zadania:

Prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych.

W punkcie dyżuruje:

a) konsultant ds. uzależnień dla którego określono następujące zadania:

- informowanie o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia uzależnienia;

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
- udzielanie wsparcia po zakończeniu leczenia;
- informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- współpraca z placówkami leczenia odwykowego i placówkami podstawowej opieki zdrowotnej;
- monitorowanie uczestnictwa w programach terapii uzależnienia i współuzależnienia osób korzystających z dofinansowania udziału ze środków przeznaczonych na realizację GPPiRPA.
- prowadzenie i finansowanie grup wsparcia

b) radca prawny dla którego określono następujące zadania:

- zakres pomocy prawnej obejmuje udzielanie porad prawnych, sporządzanie pism sądowych i egzekucyjnych.

c) realizacja programów terapeutycznych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

d) finansowanie zabiegów (wszycie esperalu) osobom uzależnionym

e) finansowanie indywidualnych programów „ after care” tzn. po podstawowym programie terapii, w tym finansowanie uczestnictwa w treningach umiejętności służących dalszemu zdrowieniu, rehabilitacji społecznej i rodzinnej.

f) kierowanie osób uzależnionych na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez

lekarza psychiatrę i psychologa

g) występowanie z wnioskiem o zastosowanie obowiązków poddania się leczeniu odwykowemu do sądu

rodzinnego.

h) wydawanie, zakup oraz dystrybucja materiałów informacyjnych o problemie uzależnień

i) sfinansowanie szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy

w rodzinie

j) realizacja programów rozszerzających świadczenia podstawowe uzależnień w szczególności w Ośrodku Leczenia Uzależnień

II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Finansowanie i prowadzenie dziesięciu placówek wsparcia dziennego (środowiskowych ognisk wychowawczych). W zajęciach placówek wsparcia dziennego biorą udział między innymi dzieci z rodzin z problemem uzależnień i przemocy domowej.

W ramach funkcjonowania placówek wsparcia dziennego realizowane będą takie cele jak:

- a) kształtowanie prawidłowo funkcjonującej grupy poprzez wzajemne poznawanie się, przełamywanie onieśmielenia, budowanie poczucia bezpieczeństwa, ustalanie reguł grupowych i indywidualnych, rozwijanie empatii i zrozumienia, integrację i ciągły rozwój grupy,
 - b) kształtowanie własnych postaw poprzez zmianę schematów zachowania (zajęcia warsztatowe), poprzez kształtowanie poczucia własnej wartości, rozwijanie osobowości, kształtowanie prawidłowych stosunków interpersonalnych w relacji dziecko-dziecko-dorosły, likwidowanie barier w procesie komunikacji,
 - c) zapewnieniu indywidualnej pracy reedukacyjnej poprzez organizowanie i prowadzenie zajęć kompensacyjno-wyrównawczych,
 - d) rozwijanie indywidualnych zdolności dzieci, rozwój ich zainteresowań poprzez kształtowanie nawyków twórczego i efektywnego spędzania czasu wolnego, organizowanie wycieczek, spotkań świątecznych, uczestnictwo w ważnych wydarzeniach w życiu społeczno-kulturalnym, a także organizowanie zajęć rozwijających zdolności dzieci,
 - e) zapewnienie dzieciom posiłku oraz organizowanie w miarę potrzeb i możliwości pomocy socjalnej (m.in. zakup artykułów szkolnych),
 - f) pedagogizacja rodziców poprzez włączanie ich do procesu wychowawczego,
 - g) stały kontakt z instytucjami wspomagającymi (szkoła, sąd, policja, GOPS, organizacje pozarządowe).
2. Popularyzowanie informacji o szkodliwości nadmiernego spożywania alkoholu, konsekwencjach przemocy domowej i rówieśniczej, a także o możliwości uzyskania wsparcia dla osób potrzebujących pomocy w tym zakresie i osób wykluczonych społecznie.
 - a) wykorzystywanie środków masowego przekazu (prasa, TV, Internet) do informowania o adresach instytucji i organizacji, w których osoby uzależnione i ich rodziny, a także ofiary i sprawcy przemocy mogą uzyskać pomoc psychologiczną i prawną,
 - b) ścisła współpraca ze szkołami podstawowymi i gimnazjum celem podejmowania wspólnych działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy,
 - c) zakup materiałów promocyjnych, edukacyjnych z przeznaczeniem dla środowisk lokalnych,
 - d) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy oraz promującym postawy abstynenckie,

- e) zapraszanie do współpracy organizacje kościelne oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, które w ramach swojej działalności udzielają wsparcia osobom uzależnionym, wykluczonym społecznie, ofiarom przemocy,
3. Działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży.
- a) przeprowadzanie i finansowanie programów profilaktycznych, edukacyjnych, socjoterapeutycznych, zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży,
- Cele główne i treści zajęć, programów:
- przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym,
 - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
 - doskonalenie umiejętności mówienia i wyrażania własnych emocji,
 - dostarczanie informacji nt. szkód i strat związanych z sięganiem po alkohol i środki psychoaktywne,
 - ograniczenie głębokości dysfunkcji poszczególnych uczestników zajęć,
 - kształtowanie umiejętności wycofania się z ryzykownych zachowań związanych z sięganiem po substancje odurzające i alkohol,
 - pomoc w rozwijaniu umiejętności społecznych, tj. asertywnego odmawiania, budowania udanych relacji interpersonalnych,
 - budowanie poczucia wspólnoty grupowej, atmosfery wzajemnego zaufania,
 - osłabienie czynników ryzyka poprzez dostarczanie adekwatnych skutków zachowań ryzykownych,
 - zachęcanie do realizowania własnych zainteresowań, osiągania osobistej satysfakcji bez sięgania po środki psychoaktywne,
 - uświadomienie młodzieży, że istnieją 4 etapy kontaktu z alkoholem i narkotykami (fazy uzależnienia: eksperymentowanie, używanie, nadużywanie, uzależnienie),
 - kształtowanie postaw zmierzających do eliminowania zachowań przemocowych,
 - uświadamianie w zakresie wpływu alkoholu i narkotyków na zachowania agresywne i przemocowe,
 - wskazanie dzieciom i młodzieży alternatywnych i nieznanym im dotychczas sposobów spędzania czasu wolnego,
 - aktywne uczenie uczestników zajęć nowych umiejętności psychologicznych,
 - nabycie umiejętności dbania o bezpieczeństwo własne i osób najbliższych,
 - uświadomienie praw w oparciu o powszechne kategorie praw człowieka i Konwencję Praw Dziecka,

- ukazanie ścisłego związku między piciem alkoholu, używaniem, posiadaniem, handlowaniem narkotykami a dokonywaniem czynów zabronionych przez prawo,
 - ukazanie prawnego modelu odpowiedzialności prawnej w świetle obowiązujących przepisów, m.in. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich i kodeksu karnego,
 - dostarczenie informacji jak zachować się gdy się jest świadkiem łamania przez innych prawa,
 - dostarczenie informacji, gdzie skutecznie można szukać pomocy, zarówno psychologicznej, medycznej, terapeutycznej jak i prawnej,
- b) inicjowanie, wspieranie akcji mających na celu organizację wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży poza środowiskiem rodzinnym;
- c) współorganizowanie ze środowiskami lokalnymi imprez kulturalnych, sportowych, okolicznościowych w których udział biorą dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych.
- 4) Wspomaganie finansowe i merytoryczne działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji kościelnych i organizacji pozarządowych itp. na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych, przemocy i wykluczeniu społecznemu poprzez organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, okolicznościowych, w których udział biorą rodziny z wyżej wymienionymi problemami a także zakup materiałów edukacyjnych, promocyjnych, artykułów plastycznych, biurowych, drobnego sprzętu sportowego, żywności, które są niezbędne do realizacji ww. form działań profilaktycznych.
- 5) Działalność konsultacyjna „Niebieskiej linii” oraz „Pomarańczowej linii” w ramach funkcjonowania komisji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 6) Profilaktyka dla osób dorosłych:
- a) współpraca w realizacji procedury Niebieskiej Karty,
 - b) wspólne organizowanie działań z policją, sądem, GOPS, strażą gminną na rzecz osób i ich rodzin z problematyką uzależnienia, przemocy domowej i wykluczeniu społecznemu-udzielenie schronienia, pomocy materialnej, terapeutycznej i prawnej,
 - c) spotkania edukacyjne dla rodziców uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.
- Celem spotkań jest:
- dostarczenie informacji nt. środków odurzających i substancji psychotropowych
 - ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wraz z najnowszą nowelizacją (w szczególności artykuły karne)
 - prezentacja testerów służących wykrywaniu substancji psychoaktywnych w ślinie i moczu

- informowanie o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, terapeutycznej lub prawnej w przypadku wystąpienia problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych lub wystąpienia zjawisk patologicznych i przestępczych,
- d) przeprowadzenie programów psychoedukacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Celem programów jest:

- rozpoznawanie medycznych i psychologicznych konsekwencji uzależnienia,
 - pomoc w rozpoznawaniu i uznaniu własnej choroby,
 - wzmocnienie i motywowanie uczestników do osiągnięcia i zachowania trzeźwości,
 - rozpoznawanie i korygowanie dysfunkcyjnych zachowań,
 - tworzenie indywidualnych programów terapii,
 - poznanie mechanizmów nawrotu i metod radzenia sobie z nawrotami,
 - rozwijanie zdrowego stylu życia,
- e) organizacja i udział w szkoleniach, konferencjach, zajęciach warsztatowych z przeznaczeniem dla grup zawodowych (policja, straż gminna, kuratorzy sądowi, pracownicy oświaty, pracownicy placówek wsparcia dziennego, pracownicy GOPS, członkowie komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe itp.), których celem jest podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracy na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych, rodzin dotkniętych przemocą domową, osób wykluczonych społecznie, sprawców przemocy.

Zakres tematyczny ww. form to m.in.:

- uzależnienie od alkoholu i współuzależnienie,
- uzależnienie od narkotyków i współuzależnienie,
- przemoc domowa,
- lokalny system pomocy dziecku i rodzinie,
- istota prorodzinnej polityki społecznej- w ujęciu konstytucyjnym, ustawowym, praktycznym,
- interdyscyplinarny model pomocy dziecku i rodzinie,
- podstawowe standardy praw dziecka i rodziny,
- problematyka płodowego zespołu alkoholowego FAS,
- rozwiązywanie trudności wychowawczych i edukacyjnych w pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwoju- zespół nadpobudliwości psychoruchowej- ADHD,
- podnoszenie umiejętności wychowawczych z elementami treningu interpersonalnego,
- praca z dzieckiem agresywnym wywodzącym się z rodziny alkoholowej,
- przemoc fizyczna, psychiczna i seksualna wobec dzieci,

- współpraca z rodzicami trudnych uczniów wywodzących się z rodzin dysfunkcyjnych,
 - mobbing – fala przemocy w szkole, jak ją powstrzymać?
- f) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla wychowawców pracujących w palcówce wsparcia dziennego, nauczycieli, pedagogów pracujących w palcówkach oświatowych,
- g) edukacja o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych w miejscach ich sprzedaży bądź spożycia- organizowanie i finansowanie szkoleń w szczególności dla sprzedawców i właścicieli sklepów z asortymentem alkoholowym,
- h) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

III. Zadania i zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy:

- a) podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu;
- b) inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocowych;
- c) prowadzenie lokalnej profilaktyki wobec problemów alkoholowych poprzez aktywny udział w tworzeniu i opiniowaniu aktów prawnych dotyczących tego zagadnienia;
- d) popularyzacja nowoczesnej wiedzy zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- e) opiniowanie wniosków o zezwolenie na sprzedaż alkoholu pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z zasadami wynikającymi z uchwały Rady Gminy w Malechowie;
- f) kontrola i monitorowanie podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych;
- g) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu.

Wynagrodzenie członków gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- 1) Ustala się wynagrodzenie za udział w gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane.
- 2) Podstawę do wypłacania wynagrodzenia stanowi podpis złożony na listach obecności z posiedzeń komisji.

IV. Źródła i zasady finansowania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Zadania określone w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2015 rok dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną ze strony podmiotów zewnętrznych, jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji, osób fizycznych. Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Malechowo, którzy spotykają się z problemem nadużywania alkoholu, przemocy domowej oraz ich konsekwencjami zarówno w życiu prywatnym, zawodowym, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką.
2. Finansową podstawą realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowią dochody uzyskane z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody własne gminy.
3. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów.

V. Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Program realizowany jest przez:
 - 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - 2) Gminną komisję ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 3) Straż Gminna w Malechowie
 - 4) Policja
 - 5) Szkoły wraz z pedagogami
 - 6) Organizacje pozarządowe
 - 7) Służba zdrowia
 - 8) Placówki wsparcia dziennego
 - 9) Punkt konsultacyjny ds. uzależnień

2. Wójt Gminy Malechowo składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.